

Handwritten text in cursive script, possibly reading "Jenny's diary".

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԿԵՐԱՐԱՊԵՏԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
Союз Советских Художников Армении

Է. ԻՍԱԲԵԿՅԱՆԻ
ՍՏԵՂԺԱԳՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՅՈՒՑԱՀԱՆԳԵՐԻ
Կ Ա Տ Ե Լ Ո Ք

КАТАЛОГ
ВЫСТАВКИ ПРОИЗВЕДЕНИЙ
Э. ИСАБЕКЯНА

A $\frac{1}{9024}$

Է Դ Վ Ա Ր Դ Ի Ս Ա Ռ Ե Կ Յ Ա Ն

Եթե ելնենք տարիների սովորական հաշվումից, այդ կարծես թե մոտիկ ժամանակներս էր...

Հայրենական Մեծ Պատերազմի առաջին ամիսներն էին: Շատերի բանակ գնալու հետևանքով Հայաստանի նկարիչների շարքերը նոսրանում էին: Սակայն միևնույն ժամանակ այդ նվազումը համալրվում էր նոր ուժերով: Նբանցից մեկը, ում ստեղծագործությունն սկիզբը կապված է այդ հերոսական ժամանակի հետ, վրացական գեղարվեստական ակադեմիան նոր ավարտած, տակավին դեռ երիտասարդ նկարիչ Էդվարդ Իսաբեկյանն էր:

Հիշողությանս մեջ դեռ թաքմ է այն ուժեղ և արտահայտիչ տպավորությունը, որն ինձ վրա թողեց Իսաբեկյանի գործերի դիտումը Կերպարվեստագետների միությունում: Խոշոր տեմպերամենտը, թափը, խոհական գեղանկարչական զգացումն այնքան ակնառու էին և այնքան էին վիայում երիտասարդ նկարիչի անվիճելի շնորքը, որ նա անմիջապես և միաձայն ընդունվեց Կերպարվեստագետների միության անդամ:

Իսաբեկյանը մտնելով մեր նկարիչների շարքերը, դարձավ ոչ միայն մեր բոլոր ցուցահանդեսների ակտիվ մասնակիցը, այլ նաև, և այս է կարևորը, նա

անմիջապես գրավեց աչքի ընկնող տեղ մեր կերպար-
վեստում:

Այդ ժամանակներից անցել է ընդամենը վեց
տարի, բայց այժմ արդեն ինչ որ դժվար է պատկե-
րացնել ժամանակակից սովետահայ կերպարվեստի
ցուցահանդես առանց է. Իսաբեկյանի մասնակցու-
թյան, այնքան, որ նա անհրաժեշտություն է դարձել
և նրա աշխատանքների բացակայությունը զգացվում
է, որպես նկատելի բաց:

Է. Իսաբեկյանի մասին խոսելիս նախ և առաջ
ցանկություն է ծագում նշել այն, ինչ ամենահատ-
կանշականն է նկարիչի համար, — դա նրա արվեստի
սովորական կանոնն է: Նկարիչը ձգտում է ոչ
թե ինչ որ սովորականի, առօրյականի այլ նա ձգտ-
ում է տոնականի, հերոսականի: Իհարկե, սխալ կլի-
ներ հերոսականի ձգտումը բացատրել նրանով, որ
Իսաբեկյանի գեղարվեստական գործունեությունը
սկսվեց պատերազմի օրերին: Բայց որ պատերազմը
ավելի Իսաբեկյանի գեղարվեստական մղումներին ա-
ռաա նյութ՝ անվիճելի է, ինչպես անվիճելի է և այն,
որ պատերազմի խտտաշունչ հերոսիկան չափազանց
հեռու է Իսաբեկյանի պաթետիկ և տոնական արվես-
տից: Այնպիսի պատկերներ, ինչպիսիք են «Քաղաքի
գրավումը» — «Հեծելազորի գրոհը գեպի Ռուստով» —
«Իրոշների հանձնումը հայկական դիվիզիային», իհար-
կե չունեն ոչ մի փաստական նշանակութուն: Ինքը —
նկարիչը հետագայում մեկնելով ռազմաճակատ, օե-
փական աչքերով տեսնելով պատերազմական գրու-
թյունը և բերելով իր հետ բոլորովին այլ բնույթի
մեծաքանակ ճակատային և ճակատամերձ մատիտա-

նկարներ, խոտտովանեց, որ պատերազմի պատկերում
մը, ինչպես իր, նույնպես և մեր մյուս նկարիչների
մոտ ոչ մի ընդհանուր բան չունի իրականում տեղի
ունեցողի հետ: Նման խոտտովանութիւնը բոլորովին
չի խոտում այն մասին թե Իսաբելլյանի մարտանք-
նկարները զրա պատճառով կորցնում են իրենց նշա-
նակութիւնը. չէ՞ որ գեղարվեստական ճշմարտու-
թիւնը չպետք է անպայմանօրէն նույնանա փաստա-
ցի ճշմարտութեան հետ:

Ոչինչ զարմանալի չկա այն բանում, որ ունե-
նալով նման վառ արտահայտված մղում դեպի հերոս-
ական ուժմանտիկան, Իսաբելլյանը պետք է զիմեք
պատմական թեմատիկային: Անտարակույս անցյալի
նամանավանդ Հայաստանի մոռյալ անցյալի ոչ ամեն
թեմա կարող էր գտնել իր լուծումը նկարիչի ստեղ-
ծագործութիւններում. այդ տեսակետից «Դալիթ
Բեկի»-ի ընտրութիւնը միանշանակաբար հասկանալի է,
քանի որ Իսաբելլյանի տոնական, լավատես ար-
վեստի հետ կարող էր առնչվել հայ ժողովրդ-
ի ազատագրման և անկախ գոյութեան փորձի
թեման:

Իհարկե, այս ամենակապիտալ աշխատան-
քում, որը մեզ բաղական որոշակի կերպով
ցույց է տալիս նկարիչի ուժը, նրա տեխնիկական
նվաճումները, ճիշտ այնպես, ինչպես Հայրենական
մեծ պատերազմին նվիրված գործերում՝ Իսաբելլյանը
դարձյալ հեռու է պատմական փաստացիութեանից:
Այդ տեսակետից Իսաբելլյանը բոլորովին էլ պատմա-
կան նկարիչ չէ: Բայց արդո՞ք մենք իրավունք ունենք
զբանում հանդիմանել նկարիչին: Չէ՞ որ մենք չենք

հանդիմանում վերածնության նկարիչներին, որոնք
կրոնական, կամ պատմական թեմաները լուծե-
ին բոլորովին այլ պլանով: Միևնույն ժամանակ տա-
րակույթից դուրս է, որ ինչպես «Դավիթ Բեկ-ում»,
այնպես էլ պատերազմական տարիների գործերում
Իսաբեկյանի արվեստի պաթոսը և լավատեսությունը
միանգամայն առնթեր են մեր ժամանակին:

Նկարիչի աշխատանքներում, հատկապես վաղ
շրջանի, զգացվում էր անցյալի վարպետներով, ինչ-
պես օրինակ Ռուբինսոն, Տյեպոլոյով, Դելակրուայով
սարվելը: Նվ այդ հաճախ թվում էր չափազանց և փոան-
գավոր նկարիչի հետադա աճի համար: Այսօր արդեն
հաճելի է նշել, որ նման կախում ունենալը նկարիչի
վերջին աշխատանքներում սկսում է վերանալ, մի
բան, որին մեծապես օժանդակում է այն հանգաման-
քը, որ Իսաբեկյանը վերջերս շատ է նկարում բնա-
կանից, կատարում է գլխամակարներ, պեյզաժներ,
նապուրժորտներ և դրա օգնությամբ մշակում է իր
վերաբերմունքը դեպի վերարտադրվողը:

Որ նկարիչն ինքնուրույն ճանապարհի վրա է
կանգնում, կարող են ադապտաց ծառայել նրա ամե-
նավերջին աշխատանքները—«Տանյա»-ն և «Վարդա-
նանքի»-ի նկարադարձումները:

Դեռևս Հայրենական Մեծ պատերազմի տարինե-
րին Իսաբեկյանը նկարել էր իր վաղ «Տանյա»-ն:
Բայց այդ ժամանակվա լուծումը նրան չէր բավարա-
րում: Նվ նկարիչը նորից վերաբարձավ նույն թեմա-
յին, սակայն նախքան որևէ նոր լուծման վրա կանգ
առնելը, նա կատարեց մի շարք էսքիզներ, ձգտելով,

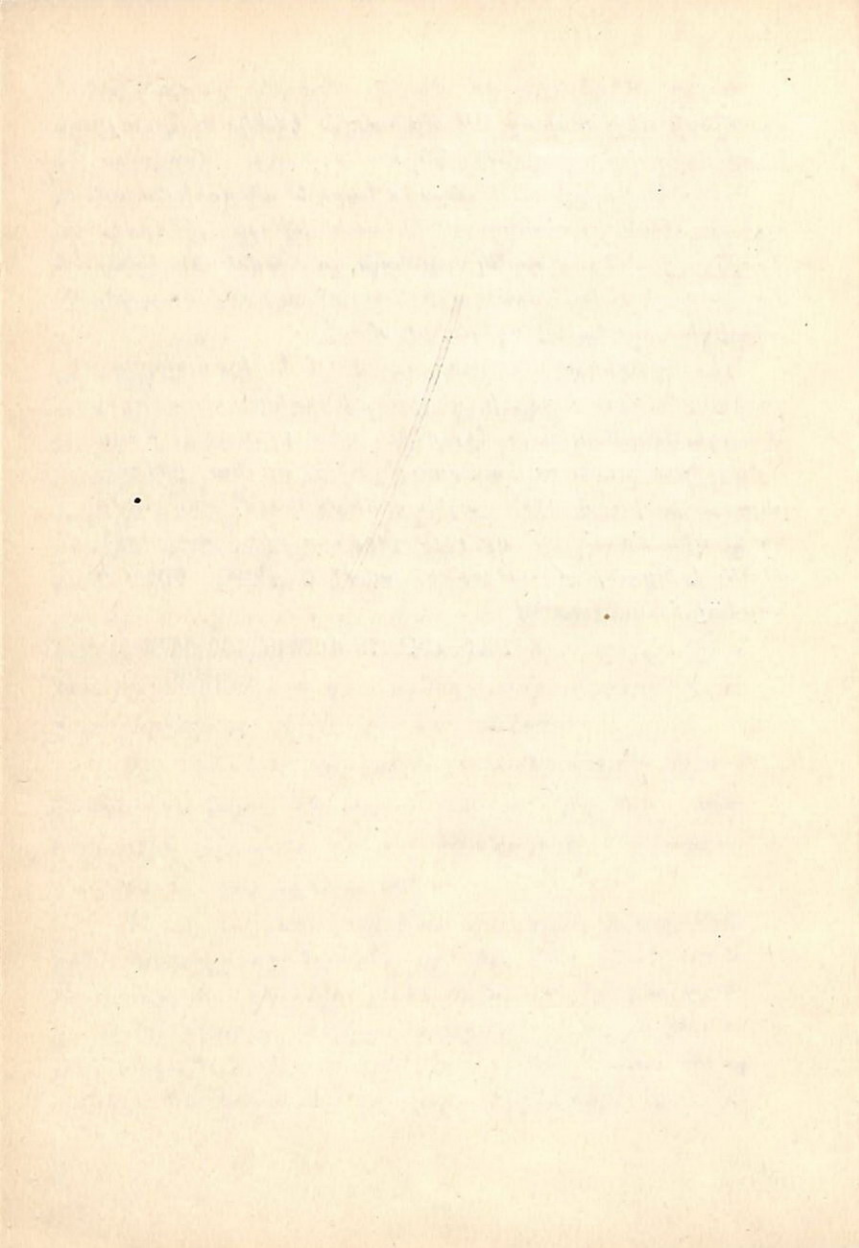
պատկերի մեջ տալ ոչ թէ արտաքին էֆեկտները, այլ
խորը, ներքին զգացմունքներ:

Հետաքրքրական են հակավարդանանք»-ի նկա-
րագարդումները, որտեղ հենց տեխնիկայի ընարու-
թյունը, գունեղ, գեղանկարչական, լուծումներից հրա-
ժարվելը — խոսում են նկարիչի տառջ կանգնած ուրիշ,
ավելի խորացված խնդիրների մասին:

Է. Իստրեկյանը գեռեռ գտնվում է իր ստեղծա-
գործական ճանապարհի սկզբին, ինչպես իզնա հրա
հետադա կազմակերպումը, մենք գեռ չգիտենք, բայց
այն լրջությունն ու համառությունը, որ նա ցուցա-
բերում է իր վերջին աշխատանքներում, մեզ հիմք
են տալիս մտածելու, որ այն շնորհքը, որով շռայլորեն
օժտել է հրան բնությունը, առաջ է գնում ճիշտ և
նորմալ ճանապարհով:

ՀԱՍՈՒ ԱՐՎԵՍՏԻ ՎԱՍՏԱԿԱՎՈՐ ԳՈՐԾԻԶ

ՈՒ ԴՐԱՄԱՅԱՆ

9 8 5 U L N 9

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կ.տ. — Կառավ

Յուդ. — Յուդանիքի

Ստ. — Ստվարաթուղթ

Գ. — Գուար

Թ. — Թաղթ

Տ. — Տուշ

Մ. — Մամբու

Գ Ե Ղ Ա Ն Կ Ա Ր

1941 թ.

1902 թ. Բաթումիի ցույցը ընկ.

Ստալինի ղեկավարութեամբ — կտ. յուղ. 170×231

1. 11-րդ Բանակի մուտքը Երևան 1921 թվին —

— կտ. յուղ. 1,10×1,20

2. Կարմիրները հայկական գյուղում —

— կտ. յուղ. 44×52

3. Առևանգում (էսքիզ) I տարբերակ —

— կտ. յուղ. 43×42

4. Առևանգում (էսքիզ) II տարբերակ —

— կտ. յուղ. 50×60

5. Առևանգում (էսքիզ) III տարբերակ —

— կտ. յուղ. 56×60

6. Հին Թբիլիսիում — կտ. յուղ. 34×60

7. Վրացի ծերունի (էսքիզ) — ստ. յուղ. 52×37

8. Եզիզի տղա — ստ. յուղ. 54×40

9. Հեծկադորային մարտ (էսքիզ) — կտ. յուղ. 40×42

1942 թ.

10. Տանյա — կտ. յուղ.

11. Տանյա (էսքիզ) — թ. գ.

12. Մարտ քաղաքի համար — թ. գ.

13. Պատկերի էսքիզ — կտ. յուղ. 28×37

14. Պատկերի I տարբերակ — կտ. յուղ. 38×49

15. Պատկերի II տարբերակ — կտ. յուղ. 40×49

1943 թ.

16. Դրոշների հանձնումը Հայկական դիվիզիային
կերչում — կտ. յուղ.
17. Բանաստեղծ Ն. Զարյանի ելույթը 89-րդ դիվի-
զիայի մարտիկների առաջ—ստվ. յուղ. 50×23
18. Դավիթ Բեկ (էսքիզ) I տարբերակ —
— կտ. յուղ.
19. Դավիթ Բեկ (էսքիզ) II տարբերակ —
— կտ. յուղ. 67×75
20. Դավիթ Բեկ (էսքիզ) III տարբերակ —
— թ. գ. 30×23
21. Դավիթ Բեկ (էսքիզ) IV տարբերակ —
— թ. գ. 30×23
22. Հեծյալներ (էսքիզ) — ստվ. յուղ. 31×38
23. «Մայրս» — կտ. յուղ.
24. «Մայրս» (էսյուդ) — կտ. յուղ.
25. Արիկ — կտ. յուղ.
26. «Տանյա» (էսյուդ) — կտ. յուղ. 50×43
27. Հանգստի ժամը 89-րդ դիվիզիայում (էսքիզ)
— թ. գ.
28. Բլինդաժում (էսքիզ) — թ. գ.
29. Դժվար հրթ » »
30. Դեպի մարտ » »
- 31-32. Էսյուդներ — թ. յուղ. 25×20

1944 թ.

33. Կոմերիտմիուլթյունը Հայրենական մեծ պա-
տերազմին (Տրիպտիկ) — կտ. յուղ. $3,50 \times 2,00$
34. «Հառաջ Թամանցիներ» — կտ. յուղ.
35. Աշոտ Նրկաթի երգումը (էսքիզ) — ստ. յուղ. 63×48

36. Սպիտակ վարդեր — կտ. յուղ. 43×50
 37. Եղրեկներ — ստ. յուղ. 60×44
 38. Դիմանկար — կտ. յուղ. 53×43
 39. Աղջկա գլուխ (էտյուդ) — կտ. յուղ. 48×40

1945 թ.

40. Դավիթ Բեկ — կտ. յուղ. $2,09 \times 2,65$
 41. Պանոս «Ինտուրիստ»-ի դահլիճի համար (էս-
 քիզ) — թ. գ. 38×77
 42. Հ. Հ.-ի դիմանկարը — կտ. յուղ. 80×65
 43. Ժող. արտ. Հասմիկը Կաբանիխայի դերում —
 — կտ. յուղ. 86×60
 44. Ժող. արտ. Վ. Վաղարշյանը Բուլիշովի
 դերում — կտ. յուղ. 90×72
 45. «1914 թիվ» (էսքիզ) II տարբերակ —
 — կտ. յուղ. 100×78
 46. «1914 թիվ» (էսքիզ) IV տարբերակ —
 — թ. գ. 56×78
 47. Լվացք (էտյուդ) — կտ. յուղ. 30×41
 48. Մեներիկ (էտյուդ) — կտ. յուղ. 43×30
 49. » » » 27×22
 50. » » » 22×27
 51. Շվի նվագողը » 27×22
 52. «Մայրս ընթերցելիս» » 60×50
 53. Կամիտաս (էսքիզ) I տարբերակ — թ. գ. 39×30
 54. » » II » 30×30
 55. » » III » »

1946 թ.

56. Սեվանի ձկնորսները — կտ. յուղ. 60×81
57. Առվի ափին (էսյուդ) — » 82×68
58. Խաղողի հավաք — » 68×62
59. «Ճանյա» (էսքիդ) II տարբերակ —
— կտ. յուղ. 50×58
60. «Ճանյա» (էսքիդ) III տարբերակ —
— թ. գ. 38×29
61. «Ճանյա» (էսքիդ) IV տարբերակ —
— թ. գ. 38×29
62. Սեվանում (էսյուդ) — թ. գ. 31×43
63. Կոմիտաս — կտ. յուղ. $1,56 \times 1,07$
64. «Արարատ» գործարանի գինեգործ Կ. Գ. Սիլ-
չենկոյի դիմանկարը — կտ. յուղ. 95×67
65. Կ. Գ. Սիլչենկո (էսյուդ) — կտ. յուղ. 57×49
66. Կ. Գ. Սիլչենկո (էսյուդ) — կտ. յուղ. 63×48
67. Կարմիր վարդեր կտ. յուղ. 46×46
68. Փշատենու ճյուղեր — կտ. յուղ. 48×63
69. Բակում (էսյուդ) — ստ. յուղ. 31×44
70. » » — » 31×31
71. Գինու նկուղում — կտ. յուղ. 53×60
72. «Արարատ» գործարանի սպիրտի ցեխը —
— կտ. յուղ. 87×58
73. Նկարչուհի Ա. Նալբանդյանի դիմանկարը —
— կտ. յուղ. 50×50

1947 թ.

74. Բանաստեղծ Գ. Բորյանի դիմանկարը —
— կտ. յուղ. 53×60
75. Ռ. Կասպյան —

76. Կոլխոզի հովիվը (էտյուդ) — Կտ. յուղ. 32×43
 77. Կանգնած ձի (էտյուդ) — » 60×73
 78. Երեկոյան ամպեր — »
 79. Եղբուհներ — » 55×68
 80. Մոդել — » 49×59
 81. Լենդեպոյի դարբին Լ. Հարությունյանի դիմանկարը — Կտ. յուղ. 64×49
 82. Անվանի մեքենավար Արաջյանի շոգեքարշը նորոգման ժամանակ — Կտ. յուղ. 83×68
 83. Վարդեր — » 46×46
 84. Ռոստովի կայարանի գրավումը Սովետական Միության Հերոս Ղուկաս Մադոյանի զորամասի կողմից — Թ. գ. 52×83
 85. Սովետական Միության կրկնակի Հերոս Նելսոն Ստեփանյանի հանդիպումը երիտասարդության հետ (էսքիզ) —
 I տարբերակ — Թ. գ. 37×30
 86. » » II » — » 37×30
 87. «Ցանյա» Կտ. յուղ. 250×200

ՄԱՏԻՏԱՆԿԱՐՆԵՐ ԵՎ ԳՐԶԱՆԿԱՐՆԵՐ

1941 թ.

- 88-89. Մհերի կոիվը (էսքիզ) — Թ. մ. 29×20
 90. Մերուժան — » 28×22
 91. «Աշուղի երգը» — » 20×15
 92. Վերավոր գինվորը — » 32×22
 93. Զիամարտ — » 23×40
 94. Առեանդում (էսքիզ) — » 26×28
 95-96. » » — » 28×25

97. Կ. Մ.-ի գիմանկարը — թ. մ. 24×17
 98. Սվետիկ — » 20×21

1942 թ.

99. Սյուզիկ — թ. մ. 35×25
 100-103. Ճեպանկարներ — » 30×21
 104. Ծերունու գլուխ (ճեպանկար «Տան-
 յայ»-ի համար) — թ. մ. 31×13
 105-108. Ռուս աղջիկներ (ճեպանկարներ «Տա-
 նյա»-յի համար) — թ. մ. 31×23

1943 թ.

109. Ն. Նալբանդյանի գիմանկարը — թ. մ. 35×27
 110. Ա. Նալբանդյանի գիմանկարը — » 35×27
 111. Մայր Ն. Հարությունյան — » 35×27
 112. «Դավիթ Բեկ» (էսքիզ) — թ. մ. 33×21
 113. » » — » 29×11
 114. «Արապազդ» » — թ. մ. 30×27
 115. » » — » 21×21
 116. » » — » 25×20
 117. Կոմպոզիցիայի հատված — » 28×20
 118-177. Ճակատային նկարներից — »

1944 թ.

- 178-179. էսքիզներ պատմական թեմայով —
 — թ. մ. 32×22
 180. «1914 թ.» (էսքիզ) 3 տարբերակ » 63×78
 181. Արիկ — »

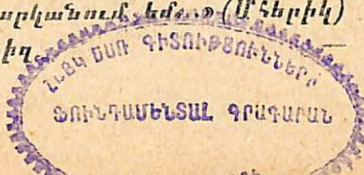
182. Ճեպանկար	—	թ. մղ	28×25
183. »	—	»	30×23
184. Դ. Նալբանդյան — (ճեպանկար)	»		30×20
185. Սյուզիկ	»	—	20×15
186. Խ. Նսալյան	»	—	30×22
187. Վ. Հ.	»	—	32×22
188. Գ. Գ.	»	—	32×22
189-190. Դաշտում	»	—	թ. մ. 30×21

1945 թ.

191-196. Մհերիկ (ճեպանկարներ)	—	թ. մ.	
197. Զարաճի երեխա	»	—	» 26×24
198. Է. Մ.	»	—	» 26×20
199. Հ. Ի.	»	—	» 31×23

1946 թ.

200. Ինքնանկար	—	թ. մ.	56×41
201. Ա. Ս.	—	»	50×40
202. Ա. Նալբանդյան	—	»	55×41
203. »	—	»	80×60
204. Երեխայի գլուխ	—	»	50×40
205. Աղջկա գլուխ	—	»	65×50
206. Աշոտ Երկաթի երդումը (էսքիզ)	»		50×44
207-211. Մոդելների ճեպանկարներ	—	»	
212-214. «Բարկանում, եմ...» (Մհերիկ)	»		41×30
215. Էսքիզ	—	»	

216-220. Դ. Դեմիրճյանի «Վարդանանք»-ի նկարա-
գարություններից

Արծվի	—	թ. մ.	60×80
Ղևոնդ Երեց	—	»	70×50
Կանանց զորագունդը կռվում	»	»	70×50
Պատասխան Հազկերտին	—	»	60×50
Վարդանը և Ձորակը	—	»	
221. Մ. Ս. Սարյան (ճեպանկար)	—	»	38×30
222. Հ. Պապոյան	»	—	» 32×25
223. Է. Մարտիրոսյան	»	—	» 38×20

1947 թ.

224. Կաթսյազործ (Լեն. դեպո)	—	թ. մ.	51×37
225. Կաթսյազործի աշակերտը	—	»	51×37
226. Լեն. մսի կոմբինատի վարպետ Գ. Սի- մոնյան	—	թ. մ.	51×37
227. Նկարիչ Ա. Չիլինգարյան	—	»	51×37
228. «Ցանյա» (էսքիզ) Վ. տարբերակ	»	»	34×50
229. Խաղողի հավաքը	—	»	50×40
230. Գինեգործներ (էսքիզ)	—	»	37×30

КАТАЛОГ

СОКРАЩЕНИЯ

- Х. — Холст.
М. — Масло.
Кр. — Картон.
Г. — Гуашь.
Б. — Бумага.
Т. — Тушь.
К. — Карандаш.

Эдвард Исабекян

Это было как будто совсем недавно, если исходить из обычного исчисления времени. Шли первые месяцы Великой Отечественной Войны. Ряды художников Армении редели, т. к. многие из них уходили в Армию. Однако, убыль пополнялась новой сменой. Одним из новых художников, начало деятельности которого связано с этим героическим временем, был молодой, только что окончивший Академию Художеств Грузии, художник Эдвард Исабекян.

В памяти еще совсем свежо то сильное и вместе с тем радостное впечатление, которое оставил первый просмотр работ Исабекяна, в Союзе Художников. Большой темперамент, размах, подлинное живописное чувство, были настолько очевидны, столь явно свидетельствовали о незаурядности дарования молодого художника, что он сразу и единодушно был принят в члены Союза Художников. Но Э. Исабекян, войдя в ряды наших художников, не только стал одним из активных участников всех наших выставок, но, что важнее, он так же сразу занял одно из видных мест в рядах нашего искусства. С того времени прошло всего шесть лет, но сейчас как-то трудно себе представить выставку нашего

современного изобразительного искусства без участия Э. Исабекияна, до такой степени он стал необходимым и отсутствие его работ ощущалось бы как заметный пробел.

Говоря о Э. Исабекияне, прежде всего хочется отметить то, что является наиболее характеризующим в художнике — это романтическую направленность его искусства. Художника влечет не к чему то обычному, обыденному, а к праздничному, героическому. Было бы, конечно, неверно объяснять интерес к героическому тем, что художественная деятельность Исабекияна началась под грохот войны. Но что война дала обильную тему художественным устремлениям Исабекияна, несомненно, как несомненно и то, что суровая героика ее очень далека от приподнятого пафоса и праздничности искусства Исабекияна. Такие картины Исабекияна как «Взятие города», «Конница на Ростов», «Вручение знамен Армянской дивизии», и т. п., конечно не имеют никакого документального значения. И сам художник, позднее побывавший на фронте, видевший своими собственными глазами боевую обстановку, привезший оттуда большое количество фронтовых и прифронтовых зарисовок, имевших совсем иной характер, признавался в том, что изображение войны, как у него, так и у других наших художников, не имеет ничего общего с тем, что происходит в действительности. Это признание отнюдь не говорит о том, что военные картины Исабекияна тем самым теряли свое значение, ибо художественная правда не должна обязательно сливаться с документальной точностью.

Нет ничего удивительного, что при той ярко выра-

женной направленности к героической романтике, Исабекян должен был бы обратиться к исторической тематике. Не всякая, конечно историческая тема, а особенно из мрачного прошлого Армении, могла найти свое разрешение в творчестве художника. В этом отношении выбор Давид Бека вполне понятен, т. к. праздничному, оптимистическому характеру искусства Исабекяна, конечно должна была бы импонировать тема о попытке освобождения и независимого существования армянского народа. Конечно и в этой картине, наиболее капитальной из работ Исабекяна, которая показывает нам достаточно определенно о росте мастерства художника, его технических достижениях, так же, как и в картинах на темы, вызванные Великой Отечественной войной, он так же весьма далек от исторической документальности. В этом смысле Исабекян, конечно, не исторический художник. Но вправе ли мы ставить в вину художнику это обстоятельство. Ведь не осуждаем же мы художников Ренессанса, когда религиозную или историческую тему они преподносят в совершенно ином плане. Однако несомненно, что пафос и оптимистичность искусства Исабекяна как в «Давид беке», так и в картинах военных годов весьма созвучны нашему времени.

В работах художника, особенно ранних, было много увлечения некоторыми старыми мастерами как Делакруа, Тьеполо, Рубенс. Это увлечение казалось иногда чрезмерным и даже опасным для дальнейшего развития искусства художника. Тем приятнее отметить сейчас, что такая зависимость начинает изживаться в последних

работах художника, чему несомненно способствует то, что Исабекян за последнее время много работает с натуры, пишет портреты, пейзажи, натюрморты, тем самым вырабатывая свое отношение к изображаемому. Доказательством того, что художник становится на самостоятельную дорогу, могут служить самые последние работы Исабекяна—«Таня» и иллюстрации к «Вардананк». Еще в годы Великой Отечественной войны, Исабекян написал картину «Таня», но то решение, которое было тогда дано, не удовлетворило его. Художник снова вернулся к этой теме, исполнив для этого ряд эскизов, прежде чем остановился на новом решении, стремясь в картине передать не внешнюю эффектность, а более глубокие чувства. Показательны также и рисунки к «Вардананк», где уже самый выбор техники, отказ от красочного живописного решения, говорит о иных более углубленных задачах, стоящих перед художником.

Э. Исабекян находится еще в самом начале своего художественного пути, как он сложится в дальнейшем мы не знаем, но та серьезность и упорство, которые он все более обнаруживает в своих последних работах, дают нам основание думать, что дарование которым так щедро наградила его природа, идет по нормальному и правильному пути.

**Заслуженный Дейтель Искусств Арм. ССР
Р. ДРАМПЯН**

Ж И В О П И С Ь

1941 г.

«Батумская демонстрация 1902 г. под руководством тов. Сталина» — х. м. 170×231

1. Вход 11-ой Армии в Ереван, в 1921 г. — х. м. 1,10×1,20
2. Красные в армянском селе — х. м. 44×52
3. Похищение (эскиз) I вариант — » 43×42
4. » » II » — » 50×60
5. » » III » — » 56×60
6. В старом Тбилиси — » 34×60
7. Старик грузин — кр. м. 52×37
8. Мальчик езид — » 54×40
9. Кавалерийский бой — х. м. 40×42

1942 г.

10. Тая — х. м.
11. Тая (эскиз) I вариант — б. г.
12. Бой за город — »
13. Эскиз для картины — кр. м. 28×37
14. » » » I вариант — » 38×49
15. » » » II » — х. м. 40×49

1943 г.

16. Передача знамен Армянской дивизии в Керчи — х. м.
17. Выступление поэта Н. Заряна перед бойцами 89-ой дивизии — кр. м. 50×79

18.	Давид Бек (эскиз)	I вариант	—	х. м.	
19.	» » »	II	»	»	67×75
20.	» » »	III	»	б. г.	30×23
21.	» » »	IV	»	»	30×23
22.	Всадники (эскиз)		—	кр. м.	31×38
23.	«Моя мать»		—	х. м.	
24.	» » (этюд)		—	»	
25.	Арик		—	»	
26.	«Таня» (этюд)		—	»	50×43
27.	Час отдыха в 89-ой дивизии		—	б. г.	
28.	В блиндаже (эскиз)		—	»	
29.	Трудный поход »		—	»	
30.	На бой »		—	»	
31-32.	Этюды		—	б. м.	25×20

1944 г.

33.	Комсомол в Великой Отечественной Войне (триптих)	—	х. м.	350×200
34.	«Вперед, Таманцы»	—	х. м.	
35.	Клятва Аниот Ерката (эскиз)	—	кр. м.	63×48
36.	Белые розы	—	х. м.	43×50
37.	Сирень	—	кр. м.	60×44
38.	Портрет	—	х. м.	53×43
39.	Голова девушки (этюд)	—	»	48×40

1945 г.

40.	Давид Бек	—	х. м.	2,08×2,65
41.	Панно для зала «Интуриста» (эскиз)	—	б. г.	38×77
42.	Портрет А. А.	—	х. м.	80×65

43.	Народн. арт. Асмик в роли Кабанихи—	— х. м.	86×60
44.	Народн. арт. В. Вагаршян в роли Е. Бу-
лычева — х. м.	90×72	
45.	«1914 год» (эскиз) II вариант—	»	100×78
46.	» » » IV » — б. г.	56×78	
47.	Стирка (этюд)	— х. м.	30×41
48.	Мегерик »	— »	43×30
49.	» »	— »	27×22
50.	» »	— »	22×27
51.	Играющий на свирели (этюд)	— »	27×22
52.	Мать за чтением »	— »	60×50
53.	Комитас (эскиз) I вариант — б. г.	39×30	
54.	» » II » — »	39×30	
55.	» » III » — »	—	

1946 г.

56.	Севанские рыбаки	— х. м.	60×81
57.	На берегу ручья (этюд)	— »	82×68
58.	Сбор винограда	— »	68×62
59.	«Таня» (эскиз) II вариант — »	50×58	
60.	» » III » — б. г.	38×29	
61.	» » IV » — »	38×29	
62.	На Севане (этюд)	— »	31×43
63.	Комитас	— х. м.	1,56 × 1,07
64.	Портрет главного винодела «Арагат»
треста К. Г. Сильченко	— х. м.	95×67
65.	К. Г. Сильченко (этюд)	— »	57×49
66.	» » » — »	63×48	
67.	Красные розы	— »	46×46

68. Ветви пшатового дерева	—	х. м.	48×63
69. На дворе (этюд)	—	кр. м.	31×44
70. » » »	—	»	31×31
71. В винном подвале	—	х. м.	53×60
72. Спиртный цех завода «Арарат»	—	»	87×58
73. Портрет художницы А. Налбандян	»		50×50

1947 г.

74. Портрет поэта Г. Боряна	—	х. м.	53×60
75. Р. Каспян	—	»	—
76. Колхозный пастух (этюд)	—	»	32×43
77. Этюд коня	—	»	60×73
78. Вечерние облака	—	»	—
79. Сирень	—	»	55×68
80. Модель	—	»	49×59
81. Портрет кузнеца из Ленинанканского депо А. Арутюняна	—	»	64×49
82. Паровоз знатного машиниста Абаджяна	—	»	83×68
83. Розы	—	»	46×46
84. Взятие Ростовского вокзала частью героя Советского Союза Г. Мадояна	—	б. г.	52×83
85. Эскиз к картине встреча дважды героя Советского Союза Нельсона Степаняна с молодежью (I вариант)	—	»	37×30
86. » » » (II »)	—	»	37×30
87. Таня	—	х. м.	250 × 200

РИСУНКИ КАРАНДАШОМ И ПЕРОМ

1941 г.

88-89.	Бой Мегера (эскиз)	—	б. к.	29×20
90.	Меружан »	—	»	28×22
91.	«Песнь ашуга»	—	»	20×15
92.	Раненный вош	—	»	32×22
93.	Бой на конях	—	»	23×40
94.	Похищение (эскиз)	—	»	26×28
95-96.	» »	—	»	28×25
97.	Портрет К. М.	—	»	24×17
98.	Светик	—	»	20×21

1942 г.

99.	Сюзик	—	б. к.	35×25
100-103.	Наброски	—	»	30×21
104.	Голова старика (набросок для «Тани»)	—	»	31×13
105-108.	Русские девушки (наброски для «Тани»)	—	»	31×23

1943 г.

109.	Портрет Д. Налбандяна	—	б. к.	35×27
110.	» А. Налбандян	—	»	35×27
111.	Майор А. Арутюнян	—	»	35×27
112.	Давид Бек (эскиз)	—	б. г.	33×21
113.	» » »	—	»	29×21
114.	«Артавазд» »	—	б. к.	30×27

115. «Артавазд»	—	»	21×27
116. »	—	»	25×20
117. Фрагмент композиции	—	»	28×20
118-177. Из фронтовых зарисовок	—	»	28×20

1944 г.

178-179. Эскизы на историческую тему—	б. к.	32×22
180. «1914 год» (эскиз) III вариант	»	63×78
181. Арик	»	—
182. Набросок	—	» 28×25
183. »	—	» 30×23
184. Д. Налбандян (набросок)	—	» 30×20
185. Сюзик	»	— » 20×15
186. Х. Есаян	»	— » 30×22
187. В. А.	»	— » 32×22
188. Г. Г.	»	— » 32×22
189-190. В поле (наброски)	—	» 30×21

1945 г.

191-196. Мегерик (наброски)	—	б. к.	—
197. Шаловливый ребенок (набросок)	—	»	26×24
198. Е. М.	»	—	» 26×20
199. А. И.	»	—	» 31×23

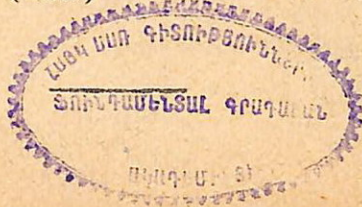
1946 г.

200. Автопортрет	—	б. к.	56×41
201. А. С.	—	»	50×40

202.	А. Налбандян	—	б. к.	55×42
203.	»	—	»	80×60
204.	Голова ребенка	—	»	50×40
205.	Голова девочки	—	»	65×50
206.	Клятва Ашот Ерката (эскиз)	—	»	50×44
207-211.	Наброски с моделей	—	»	—
212-214.	«Сержусь» (Мгерик)	—	»	41×30
215.	Эскиз	—	»	—
216-220.	Из иллюстраций к «Вартананку» Д. Демирчяна			
	Арцви	—	б. к.	60×90
	Гевонд Ерец	—	»	70×50
	Женское ополчение в бою	—	»	—
	Ответ Азкерту	—	»	60×50
	Вартан и Зорак	—	»	—
221.	М. С. Сарьян (набросок)	—	»	38×30
222.	А. Напоян »	—	»	32×25
223.	Е. Мартикян »	—	»	38×20

1947 г.

224.	Котельщик (Лен. депо)	—	б. к.	51×37
225.	Ученик котельщика (Л. депо)	—	»	51×37
226.	Мастер из Лен. Мяскомбината			
	Г. Симонян	—	»	51×37
227.	Художник А. Чилингарян	—	»	51×37
228.	«Таян» (эскиз) V вариант	—	»	34×50
229.	Сбор винограда	—	»	50×40
230.	Вшюделы (эскиз)	—	»	37×30

Խմբագիր՝ ՎԱՀԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Շապիկը՝ Ս. ՄՏԵՒԱՆՅԱՆԻ

Редактор: АРУТЮНЯН ВАГАН
Обложка: С. СТЕПАНЯН

ՎՖ. 02991. Պատվեր 404. Տիրաժ 200.

ՀՅՍՈ Մինիստրների Սովետին կից Պոլիգրաֆ և Հրատարակչա-
թյունների Վարչության № 3 տպարան, Արավերդյան № 65,
Երեվան, 1947 թ.

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0046562

[054.]

A $\frac{I}{9074}$